קנין גמור קמ"ל דלא כב"ש ולרב נחמן קשיא

דרב אשי וכ"ת הוא הדין דאפי' מת ואחר כך

גירש צרתה מותרת אלא זו היא למעומי מאי

למעוטי כנם ואח"כ גירש הניחא אי סבר לה

כרבי ירמיה דאמר יתברא מי ששנה זו לא

שנה זו והאי תנא סבר מיתה מפלת והאי תנא

סבר נישואין הראשונים מפילים זו היא

למעומי כנם ולבסוף גירש אלא אי סבר לה

כרבא דאמר לעולם חד תנא הוא יווו ואין

צ"ל זו קתני זו היא למעומי מאי על כרחך

כרבי ירמיה סבירא ליה ולרבא הניחא אי

סבר לה כרב אשי זו היא למעומי [4] מת בלא

גירש אלא אי סבר לה כרב נחמן זו היא

למעומי מאי ע"כ כרב אשי סבירא ליה:

בותנר׳ מאוכולן שהיו בהן קדושין או גרושין

בספק הרי אלו הצרות חולצות ולא מתייבמות

כיצד ספק קדושין יזרק לה קדושין ספק

קרוב לו ספק קרוב לה זהו ספק קדושין

ספק גרושין כתב בכתב ידו ואין עליו עדים

יש עליו עדים ואין בו זמן יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד זהו ספק גרושין: גמ' ואילו

בגרושין ספק קרוב לו ספק קרוב לה לא

קתני מאי מעמא אמר רבה אשה זו בחזקת

היתר לשוק עומדת ומספק אתה בא לאוסרה

אל תאסרנה מספק אמר ליה אביי אי הכי

בקדושין נמי נימא אשה זו בחזקת היתר

ליכם עומדת ומספק אתה בא לאוסרה אל

תאסרנה מספק התם לחומרא האי חומרא

דאתי לידי קולא הוא זימנין דאזיל הוא

ומקדש לה לאחותה קדושי ודאי ואי נמי

זימנין דאתא אחר ומקדש לה לדידה קדושי

ודאי וכיון דאסר לה מר לצרה לייבומי

אמרי דקמא קדושין ודבתרא לאו קדושין

וש"כ], ג) גיטין פו:, ד) בס"א: יבמחו,

ה) ולקמן לא:ן, ו) רש"ל,

ולאשמועינן לדהולד כשר (לאשמועינן להחולד כשר וסיפא אתא לאשמועינן t) [לחשת.. וסיפא אמא נטע.. כצ"ל רש"ל],

בה א מיי׳ פ״ו מהלכות יבום הלכה כב סמג סימן קעג סעיף ג: בו ב מיי פ"ד מהלי אישות הלכה כב טוש"ע אה"ע סי' ל סעיף

תוספות ישנים

בחזקת היתר לשוק עומדת ואע"ג דבחוקת אשת איש ומע"ג דבחוקת חשת חיש היתה מ"ת כיון דסופו למות ולבסוף נמי מת קרינן לה שפיר בחוקת היתר לשוק. וא"ת ומאי שנא מספק דרוסה דאסרינן מספק דרוסה דאסרינן והלא אית לה חזקת היתר דסופה להשחט ואולי דהתם דסופה להשמט ואולי דהחם
מיישין דשמה ממות
הבחה וולה משמטן.
בהחה הימר ליינס. וא"מ
החינות הימל שכנס זו קודס
הקיומין של ספק אבל
הימל שהקיושין של ספק אבל
קדמו מאי קאמר בחוקת
הימל שהקיושין של ספק
קדמו מאי קאמר בחוקה
הימל לינס הלא לא היינס
הימל לינס הלא לא היינס מעולם בחזקת היתר ליבם דשמא הקדושין גמורים היו וא"כ היתה זו לרת ערוה ואסורה ליבס. וו"ל דמ"מ בחזקת היתר ליבס היא דאוקמה לערוה בחזקת פנויה והויא זו מותרת : ליבס

תום' חד מקמאי

מתניתין כיצד ספק קדושין זרק לה קדושין ספק קרוב לו ספק קרוב לה כיצד ספק גירושין כתב בכתב ידו ואין . עליו עדים וכו' מסקנא . דשמעתא דבגירושין נמי זרק לה גטה ספק קרוב לו ספק קרוב לה ל"ש כת אחת ול"ש ב' כתי עדים א' אומר קרוב לו וא׳ אומר הרור לה חולצח וא׳ אומר קרוב לה חולצת ולא מתייבמת וקדושין נמי בכתב ידו ואין עליו עדים או אין עליו אלא עד א׳ לרב כדאית ליה כתב ידו ועד אבל כתב סופר שאינו מובהק ועד הולד פסול ולשמואל אפי׳ בסופר שאינו מובהק אל בסוכו שאינו מובווק הולד כשר כדאיתא בפ׳ המגרש וגבי קידושין נמי חולצת ולא מתייבמת

בתב בבתב ידו. מפרש ר"י בר' מאיר אפי' אין כאן אלא חתימת

ידו (ה) והא דתנן (ב"ב דף קעה:) הוליא עליו כתב ידו כו' היינו חתימת ידו וכן מוכח בפרק שני דכתובות (דף כא. ושם) דאמר אביי לא ליחוי איניש חתימת ידיה אלא אחספא או ארישא דמגילתא

דלמה משכח היניש דלה מעלי ותנן הוליא כתב ידו כו' (^{ב)} אר"י דכתב בכתב ידו ואין עליו עדים פסול משום זמו דיכול להקדים זמן כמו שירלה וא"ת ין מאחר שדעתו לגרשה למה חיישינן לקנוניא ועוד] אם הוא חשוד להקדים זמן ולעשות עם האשה קנוניא על הלקוחות בפירות שמכר מזמן הכתוב עד עכשיו א״כ אנן לא נסמוך על הזמן הכתוב ואמאי פסול וי"ל דאע"פ שבא לגרשה חיישינן לקנוניא כדחיישינן בסוף פרק שנים אוחזין (ב"ת דף יט: ושם) גבי שובר ולא סמכינן אזמן הכתוב בו ופעמים תפסיד האשה שלא כדין בשלא הקדים הזמן ואנו חושדין אותו שביום הנתינה כתב והקדים הזמן ומפסדת האשה שלא כדין פירות שמשעת הזמן עד הנתינה אבל כשנפסלנו לא תפסיד שלא כדין דבדין הוא שלא תטרוף דהא דאין לבעל פירות משעת כתיבה וחתימה היינו לווקה בגט כשר: רצי בו זמן ואין בו אלא עד אחד וכוי. הנך ג' גיטין פסולין ואם נשאת הולד כשר כדתנן בפ׳ בתרא דגיטין (דף פו. ושם) ולמאן דמפרש התם דכתב ידו ועד אחד שנינו אילטריך רישא כתב ידו ואין עליו עדים יו לאשמועינן דאפילו הכי הולד כשר וסיפא דאין בו אלא עד אחד אנטריך לאשמועינן דאפ״ה לא תנשה לכתחלה וא"ת ולמ"ד דכתב סופר ועד שנינו ניחוש שמא הסופר כתבו להתלמד וזרקו לאשפה והחתימה עליו האשה עד אחד וי"ל שהסופרים חוששים שיבה לידי מכשול ומהרים בכך ומ"מ לא חשיב סופר ועד כשני עדים לגרש בו לכתחלה: אשה זו בחזקת היתר לשוק עומדת. וא״ת תינח כנס ואח"כ גירש שכבר הויא

לרת ערוה אבל גירש ואח"כ כנס הא לא הויא בחזקת היתר לשוק ועוד ש לר"י דוקא בגירש ולבסוף כנס איירי וי"ל דמ"מ היא בחזקת היתר לשוק דמוקמינן הערוה בחזקה שלא נתגרשה וא"ת דהכא מוקמינן אשה בחזקת היתר לשוק אע"פ שבשעה שנולד הספק היתה עומדת בחזקת איסור שבעלה עדיין חי ובפ"ק דחולין (דף ט. ושם) אמרינן בהמה בחייה בחזקת איסור עומדת עד שיודע לך במה נשחטה נשחטה בחזקת היתר עומדת עד שיודע לך במה נטרפה ומשמע דוקא לענין ריעותא דאחיליד אחר שחיטה הויא בחזקת היתר כגון בא זאב ונטל בני מעים והחזירם כשהם נקובים דלא חיישינן שמא במקום נקב נקבו אבל אם נולד הספק מחיים כגון ספק דרוסה לא משום דבשעה שנולד הספק היתה עדיין בחזקת איסור "י דהתם חיישי" לספק דרוסה משום דשכיחה ומוכחה מילתה להיסורה טפי מדלהיתרא וכן ההיא דישב לה קוץ בושט דחיישינן שמא הבריא

למאו ספק בד' אמות הקרוב לו: **כתב בכתב ידו.** דקי"ל (ב"ב דף קעה:) הוליא עליו כתב ידו שהוא חייב לו גובה מנכסים בני חורין אלמת כתב ידו בלא עדים מילתא היא: יש עליו עדים ואין בו זמן. כתוב או יש בו זמן ואין בו אלא עד א' ואינו כתב ידו של בעל זהו ספק גירושין דאמרינן במס' גיטין (דף פו.) ג' גיטין פסולין ואם נשאת הולד כשר ואלו הן כתב בכתב ידו כו'. וה"ג חוללת לרתה כיון דגיטא הוא ומספק אחה בא לאוסרה. שמא נחגרשה הערוה: אל סאסרנה מספק. אבל בהנך ג' גיטין לאו מספק אסרינן לה דהא גיטא הוא אלא שאין מן המובחר: ב**קידושין נמי**. אמאי אסרינן לה לייבומי לימא אשה זו קודם שקידש בעלה את בת אחיו בחזקת היתר ליבום עומדת כשימות ומספק אתה בא כו': לחומרא. שנויא הוא: ופרכינן הא חומרא דאסי לידי קולא הוא. דאזיל האי מקדש בספק וקמקדש לאחותה של זו שקדש בספק קידושין ודאי: אי נמי אסי איניש אחרינא ומקדש לה. להך מקודשת בקידושי ספק: קידושי ודאי. בחיי בעלה: וכיון דקאסר מר ללרסה לייבומי. לאביה של זו משום לרת הבת: אמרי. אינשי קידושי קמא ודאי הוו קידושין גמורין: ודבסרא לאו קידושין. שאשת איש קידש ואינה לריכה הימנו גט. ולגבי קידושי אחותה נמי דאמרן דאזיל הוא ומקדש לאחותה אתו למימר לאחר מיחתו כי אסרינן ללרה לייבומי אמרי דקמייתא קידושין [דבתרייתא] לאו קידושין שאין קידושין חופסין באחות אשה וישאנה אחיו מאמו כנכרית בעלמא ופגע בערוה:

קנין גמור. ואפי׳ חלילה לא תיבעי נכרית אלא תלא משום לרת אחות אשה קמ"ל חוללת: ה"ה דאפי' מת. נשוי נכרית ואח"כ גירש אחד מבעלי אחיות את אשתו וכנסה מותרת לשלישי כשימות זה ולא אמרי׳ לרת אחות אשתו של זה בזיקה הואי מעיקרא קודם גירושין: כנס.

הנכרית ואח"כ גירש את אשתו ומת דאסורה נכרית משום לרת אחות אשה ואע"ג דהשתא בשעת נפילה לאו לרות נינהו: הניחא אי סבר לה. רב נחמן כר' ירמיה דאמר בפ"ק כי רמינן הא מתני׳ דזו היא דממעט כנס ולבסוף גירש אההיא דקתני וכולן אם נתגרשו לרותיהן מותרות ואע"ג דכנם ולבסוף גירש ואמר רבי ירמיה תברא כו׳: אלא אי סבר לה כרבא. דזו ואין לריך לומר זו קתני אלמא כנס ולבסוף גירש שריא אפי׳ לתנא דהכא חו היא לאו למעוטי אתא: זו היא למעוטי מחי. אי למעוטי מת אחיו ואח"כ גירש אשתו וכנס יבמתהי השתא כנס ואח"כ גירש שריא גירש ואח"כ כנס מיבעיא ואי למעוטי מת נשוי נכרית ולא גירש בעל אחות אשה אשתו ומת דאסורה נכרית לייבומי משום דהואי לרה בזיקה לזו שנפלה עכשיו בעוד בעלה חי והרי לא נתגרשה ובשעת מיתה לרות הן ובהא מודי רבא הא לר"ג ליכא למימר הכי דהא אין זיקה סבירא ליה והלכך על כרחך כרבי ירמיה סבירא ליה ולמעוטי כנס ואח"כ גירש דאמר נישואין מפילין והאי שעתא נרת ערוה הויא: ולרבא. דאמר מיתה מפלת וכנס ואח"כ גירש שריה: הניחה חי סבר ולהן כרב חשי. דיש זיקה: זו היא למעוטי מת בלא גירש. ולח דייק למתניתין כרב חשי דאמר הא מת ואח"כ גירש אסורה דהא רבא מיתה מפלת סבירא ליה וכיון דגירש שריא אלא הכי דייק טעמא דגירש דבשעת מיתה לאו לרות הוו זו היא דנכרית מותרת אבל מת שני זה אחר ראשון ולא גירש את אשתו ואפי׳ לא כנס את הנכרית

ואפילו בשעת מיתה דכיון דיש זיקה הוי כאילו באה אף מכח השני. וא"מ הואיל וזיקה חשיבא להיום עליה כח השני הויא אשת ב' מתים דבלאו איסור דאחיות נמי אסירא לא היא דזיקת שני יבמין דאסירא ליתא מדאורייתא ולא גזור רבנן אלא היכא דעבד בה מאמר גזירה שמא יאמרו שני יבמות הבאות מבית אחד מתייבמותי: אלא אי סבר לה כרב נחמן. דאין זיקה והא שריא זו היא למעוטי מאי הא כולהו שריין בר מכנס ולא גירש וההיא פשיטא דהא בהדיא תנינא לה ולא אתא זו היא למעוטה: בותנר' וכולן. ט"ו עריות: שהיו בהן. לאחיו המת: קידושי ספק או גירושי ספק. הויא לרתה ספק לרת ערוה דלמא איגרשה ערוה ולגבי קידושין דלמא לא מיקדשה: הרי אנו הלרום חוללום. ולא מפטרן בולא כלום דלמא לאו לרת ערוה היא: ולא מסייבמות. דלמא לרת ערוה היא: ספק קרוב לו. שהיו ח' אמות מלומלמות ביניהן בר"ה וד' אמות קונות שם חרקו ספק בד' אמות הקרוב לה

אסורה דהואי לרת אחות אשה בזיקה

הגהות הב"ח (א) תום' ד"ה כתב וכו" חתימת ידו וכן הא דתגן: (3) בא"ד ואר"י דכתנ להקדים זמן ולעשות עם האשה קנוניא על הלקוחות בפירות שמכר מזמן הכתוב עד עכשיו דאע"פ שבא לגרשה חיישינן שבא לגרשה חיישינן לקנוניא כדחיישי בסוף שנים אוחזין גבי שובר ה״כ אנ לא נסמוך על הזמן הכחוב ואמאי פסול וי״ל דודאי אינו נאמז ולא סמכינן אזמן הכתוב בו ולכך פסלוהו דלפעמים תפסיד האשה וכו׳ שמשעת כתיבת הזמן עד כו׳ כל״ל. ונ״ב עיין בתוס' פ"ק דגיטין דף ג: (ג) ד"ה אשה וכו' ועוד לר' ירמיה דוקא:

הגהות הגר"א

[א] גפ' מת כלא גירש. נ"ב גירסת הגאונים והרי"ף מת ואח"כ גירש וכ"ש במת ולא זמת כ גירש זכ ש במתו זכת גירש וכתב הטור דווקא בלא כנס והרשב"א כתב דווקה בכנס אמר (אליבא להיפך והרמב"ן להרי"ף) בין בוה ובין בוה (ועמ"ם רבינו באה"ע סי :קעה ס"ק יח

מוסף רש"י

תברא. קשיין אסדדי (לעיל יג. ב״ק מז:) קשיא כתובות עה: וב"ק שם). וכוק. עשרה עריות שאמרו שפוטרות לרומיהן מן שהיו בהן וב״ק שם). וכולן. חמש החלילה, שהיו בהן קדושין או גרושין בספק. אס היו נהן בטבק. לבעליהן המת ספק, או שגירש מפק, או שגירשן לפני מותו גירושי ספק, נמלאת לרתה ספק שהיא לרת ערוה ופטורה, ספק שאינה לרת ערוה וזקוקה ליצום, הרי אלו. הלרות, הרי אלו. הנרות, חולצות. שמל זקוקה היל, ולא מתייבמות. שמל לינה זקוקה ונמנל עשל לשת לח שלל במקום מלוה (גיטין פו:). זהו גירושין. דכיון כשר זקוקה לרתה ליבם (שם).